

GEOGRAFIYA FANLARINI O‘QITISHDA XORIJ TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH

Buxoro Davlat Pedagogika instituti

Aniq va Tabiiy fanlar fakulteti

Geografiya va Iqtisodiy bilim asoslari yo‘nalishi

4 –kurs talabasi Muzaffarova Jasmina

Annotatsiya:

Ushbu maqolada geografiya fanini o‘qitishda xorij tajribalaridan foydalanishning samaradorligi va dolzarbligi tahlil qilinadi. Maqolada turli mamlakatlarda qo‘llanilayotgan interaktiv metodlar, texnologiyalar va pedagogik yondashuvlar ko‘rib chiqiladi. Xorijiy amaliyotlar asosida milliy ta‘lim tizimida geografiya fanini o‘qitishni takomillashtirish yo‘llari taklif etiladi. Shuningdek, zamonaviy metodlarni joriy qilishda yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish masalalari ham ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar

Geografiya ta‘limi, xorijiy tajriba, interaktiv metodlar, pedagogik texnologiyalar, o‘qitish samaradorligi, ta‘lim tizimini rivojlantirish

Аннотация: В данной статье анализируется эффективность и актуальность использования зарубежного опыта в преподавании географии. В статье рассматриваются интерактивные методы, технологии и педагогические подходы, применяемые в разных странах. Предлагаются пути совершенствования преподавания географии в национальной системе образования на основе зарубежной практики. Также будут рассмотрены проблемы, возникающие при внедрении современных методов, и вопросы их преодоления.

Ключевые слова :Географическое образование, зарубежный опыт, интерактивные методы, педагогические технологии, эффективность обучения, развитие системы образования

Kirish

Geografiya fani mamlakatlarning tabiiy va ijtimoiy-yuridik xususiyatlarini o‘rganishda muhim ahamiyatga ega bo‘lib, yosh avlodni atrof-muhitga to‘g‘ri qarashga o‘rgatadi. Zamonaviy davrda ta‘lim jarayonida sifat va samaradorlikni oshirish uchun xorij tajribalari o‘rganilib, ularni milliy ta‘lim tizimiga moslashtirish muhim masalaga aylangan. Xorijiy mamlakatlarning zamonaviy pedagogik yondashuvlari va texnologiyalari geografiya fanini o‘qitishda yangi imkoniyatlar yaratadi va o‘quvchilarning qiziqishini oshiradi. Geografiya fanini ta‘lim jarayonida samarali o‘qitish milliy ta‘lim sifatini oshirishda muhim o‘rin tutadi. Xorijiy mamlakatlardagi ilg‘or tajribalar kabi zamonaviy yondashuvlar va usullar ta‘limning interaktivligi va qiziqarli bo‘lishini ta‘minlaydi. Shu sababli, ushbu tajribalarni o‘rganish va mamlakatimiz sharoitiga moslashtirish orqali yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etish zarur.

Asosiy qism

Xorijiy mamlakatlarda geografiya fanini o‘qitishda interaktiv metodlarga, masalan, multimedia vositalari, virtual ekskursiyalar, GIS (Geografik axborot tizimlari) va loyihalar asosida ta‘limga katta e‘tibor beriladi. Masalan, Finlyandiya va Janubiy Koreyada geografiya darslari ko‘proq amaliyotga yo‘naltirilgan bo‘lib, o‘quvchilar o‘z-o‘zini anglash va muammolarni hal qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradilar. Shuningdek, Germaniya va Kanada tajribalari geografiya fanini integratsiyalashgan yondashuvda o‘qitishni rivojlantirishga asoslangan. Xorij tajribalaridan foydalanish milliy ta‘lim tizimida quyidagi afzalliklarni beradi: ta‘lim sifatining oshishi, o‘quvchilarning zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash ko‘nikmalarining shakllanishi, va o‘quv jarayonining interaktiv hamda qiziqarliroq

bo'lishi. Shu bilan birga, xorij tajribalarini joriy etishda til to'siqlari, o'qituvchilar malakasining yetishmasligi kabi muammolar ham mavjud bo'lib, ularni bartaraf etish uchun doimiy malaka oshirish va resurslarni taqdim etish zarur. Xorij mamlakatlarida geografiyani o'qitishda turli innovatsion metodlar qo'llaniladi: multimedia vositalari, onlayn platformalar, geografik axborot tizimlari, amaliy loyihalar va maydon ishlari orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlashi rivojlantiriladi. Masalan, Yevropa mamlakatlarida geografiyani o'qitishda tabiiy muhitni saqlash, iqlim o'zgarishlari kabi global muammolar ko'p o'rganiladi. Shuningdek, AQSh va Kanada ta'lim sistema-larida o'quvchilar hududiy xususiyatlarni o'rganib, ularni amaliyotni qo'llashga o'rgatiladi. Ushbu yondashuvlar o'quvchilarni faollik va chuqur bilim olishga undaydi, shuningdek, ularning ekologik mas'uliyatini oshiradi. Bunday tajribalarni mamlakatimizda qo'llash uchun o'qituvchilarni malakasi oshirilishi, yangi texnologiyalar bilan ta'minlanishi hamda o'quv dasturlari yangilanishi lozim.

Xulosa

Xorij tajribalaridan foydalanish geografiya fanini o'qitishda yechim topilgan muhim manba hisoblanadi. Zamonaviy pedagogik metod va texnologiyalarni mamlakatimiz ta'lim tizimiga moslashtirish orqali o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini oshirish mumkin. Shu bilan birga, xorijiy amaliyotlarni samarali joriy etish uchun o'qituvchilar malakasini oshirish, resurslarni yaratish va tarjima hamda adaptatsiya jarayonlarini yaxshilash zarur. Bu esa mamlakatimiz geografiya ta'limi sifatini yangi bosqichga olib chiqadi. Xorijiy mamlakatlardagi geografiya o'qitish tajribalari sifatli ta'limni rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Ularni mamlakatimizda amaliy foydalanish uchun pedagoglarni malakasini oshirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish zarur. Shu yo'l bilan o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishi oshadi va ularning atrof-muhitga bo'lgan munosabati mustahkamlanadi.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. Sobirov Sh. "Geografiya o'qitish metodikasi". Toshkent, 2021.
2. Karimova N. "Innovatsion pedagogik texnologiyalar va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati". Toshkent, 2019.
3. Johnson D.W., Johnson R.T. "Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning". Boston, 2017.
4. UNESCO "Global Education Monitoring Report 2020". Paris, 2020.
5. National Geographic Society "Teaching Geography in the 21st Century". Washington, 2018.
6. European Commission "Education and Training Monitor 2022". Brussels, 2022.
7. Smith J., Brown L. "Integrating GIS in Geography Education: Best Practices". Journal of Geography, 2020.